

Begrijpend lezen

Oefenboek (2)

Gemengde teksten met opgaven voor groep 7 en 8

Junior Einstein

© 2016 Junior Einstein bv Enschede, the Netherlands

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). v. 01

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

ISBN 978-94-92265-09-8

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Uitleg van de hoofddoelen 6

Kenmerken van een gedicht 7

Woordhulp 8

Een greep uit het leven van... | Het dagboek van Pepijn 9

De bewoonde wereld | Nog altijd onontdekte stammen 13

Hoe creatief ben jij? | Ontdek de Da Vinci in jezelf! 17

Beeldspraak | Dirigent 21

Zomerse taferelen | Alles is leuker als de zon schijnt 25

Terug in de tijd | Heksenvervolgingen 29

Welke kleur kies jij? | Grijze energie 33

Listige streken | Tijl Uilenspiegel en de gierige buurman 37

Hip of horror? | Bizarre trends 41

Flashbacks | Dat was me een jaartje! 45

Antwoorden 50

Inleiding

In dit Begrijpend lezen Oefenboek (deel 2 van een serie) van Junior Einstein kan op een goede en verantwoorde manier geoefend worden om de vaardigheden voor het Begrijpend lezen beter te ontwikkelen.

Begrijpen wat je leest, is de essentie van lezen en daarmee een van de belangrijkste vaardigheden die leerlingen moeten ontwikkelen op school. Begrijpend lezen is een cognitief proces, waarbij de lezer steeds schakelt tussen de informatie uit de tekst en zijn eigen kennis over dat onderwerp. Terwijl de lezer de tekst leest, maakt hij een mentale voorstelling van de tekst, waarin de informatie en de eigen kennis geïntegreerd zijn.

Om een tekst goed begrijpend te kunnen lezen, is het belangrijk dat de lezer het technisch lezen onder de knie heeft, beschikt over een goede woordenschat en enige ‘kennis van de wereld’ heeft. Het is niet zo dat deze vaardigheden automatisch leiden tot een goede beheersing van begrijpend lezen. Het oefenen van begrijpend lezen is dus zeer belangrijk. Door veel te oefenen ontstaat er een actieve leeshouding, een uitbreiding van de taalvaardigheid en van de algemene kennis. Hierdoor kunnen kinderen steeds langere en moeilijkere teksten op een hoger niveau verwerken. Het is belangrijk dat er ruimte is voor verschillende soorten teksten met een verschillende moeilijkheidsgraad. Het oefenen op eigen niveau zorgt voor succeservaringen, wat leidt tot meer leesplezier. Het is dus van groot belang om te blijven oefenen met begrijpend lezen.

Werken vanuit doelen

Bij Begrijpend lezen gaat het om het verwerken van informatie in een tekst. Om richting te geven aan deze verwerking wordt er gewerkt vanuit doelen. Met behulp van de leesstrategieën kunnen deze doelen beheerst worden.

Bij de teksten in dit Oefenboek wordt uitgegaan van gemiddeld twee hoofddoelen per tekst. Deze doelen sluiten aan bij het type tekst. De vragen die na afloop van een tekst gesteld worden, hebben betrekking op deze doelen.

Leesstrategieën

Je mag er niet zomaar van uitgaan dat kinderen een tekst kunnen lezen, deze begrijpen en daar achteraf wat vragen over kunnen beantwoorden. Het is belangrijk dat het begrijpend lezen al voor het daadwerkelijke lezen begint. Ook tijdens het lezen is een kind met allerlei processen bezig om een tekst beter te kunnen begrijpen. Kinderen vormen gedachten over wat ze lezen en geven zo betekenis aan een

tekst. Het beantwoorden van de vragen na het lezen is dus maar een deel van het totale begrijpend lezen.

Om een tekst beter te begrijpen wordt er gebruikgemaakt van verschillende leesstrategieën. Zo’n leesstrategie is een hulpmiddel en geen leesdoel. Om het leerbaar en hanteerbaar te houden, is het belangrijk dat er zo min mogelijk leesstrategieën worden aangeboden. Hierdoor kunnen de leesstrategieën ook makkelijker toegepast worden bij bijvoorbeeld zaakvakteksten (ook gericht op het voortgezet onderwijs). We maken daarom gebruik van vier belangrijke leesstrategieën:

1. **Voorkennis activeren:** hierbij legt de lezer verbanden tussen zijn eigen kennis en de nieuwe informatie. *Doet iets in deze tekst mij denken aan iets uit mijn eigen leven of iets dat ik al ken?*
2. **Voorspellen:** de lezer gaat, voordat hij de tekst gaat lezen, al voorspellen wat de inhoud zou kunnen zijn van de tekst. Dit helpt de lezer om de tekst beter te begrijpen. Bij het voorspellen van de inhoud van de tekst wordt er vooraf gekeken naar de plaatjes, de tussenkopjes, de titel, maar ook kan de lezer zijn eigen voorkennis inzetten.
3. **Visualiseren:** de lezer probeert de inhoud van de tekst te visualiseren. Hierbij is het handig als de lezer er als het ware een foto of een filmpje van kan maken in zijn hoofd. Hierdoor krijgt de tekst meer betekenis en kan de lezer zich beter inleven.
4. **Vragen bedenken:** de lezer bedenkt zowel voor, tijdens als na het lezen vragen met betrekking tot de tekst. Hierdoor blijft de lezer gemotiveerd. *Wat leer ik van deze tekst? Wat heb ik hieraan? Is er een stukje in de tekst waar ik een vraag bij heb? Wat vind ik verwarrend?*

Deze leesstrategieën zijn algemeen inzetbaar bij allerlei type teksten en kunnen zowel voor, tijdens als na het lezen gebruikt worden. Daarnaast worden deze leesstrategieën door goede lezers voortdurend en in samenhang met elkaar gebruikt.

Verschillende type teksten

Tijdens het leesproces wordt er betekenis gegeven aan een geschreven tekst. De lezer kan dit leesproces inzetten in verschillende situaties, bijvoorbeeld om instructies op te volgen, om zichzelf te vermaken, om nieuwe informatie te verkrijgen, om studieteksten te onthouden of om informatie op te zoeken.

In het dagelijks leven komen we voortdurend in aanraking met verschillende type teksten. Dit Oefenboek speelt hierop in door ook verschillende type teksten aan te bieden. Deze

kunnen *informatief* (de schrijver geeft feitelijke informatie), *betogend* (de schrijver geeft naast feitelijke informatie ook zijn eigen mening of opvatting), *instructief* (de schrijver legt uit hoe je een bepaalde handeling moet verrichten) of *fictief* (de schrijver wil de lezer plezier laten beleven met een verzonnen verhaal) zijn.

Opbouw oefeningen

De opgaven in dit Oefenboek zijn telkens op eenzelfde wijze opgebouwd. Er wordt begonnen met het activeren van de voorkennis, waardoor kinderen worden geholpen bij het verwerken van de informatie in een tekst. Hierbij wordt allereerst de tekst kort ingeleid en wordt er aangegeven aan welke doelen gewerkt gaat worden. Daarnaast – om tot het beter begrijpen van een tekst te komen – wordt er gewerkt aan de woordenschat. Als de voorkennis van de lezer geactiveerd is, volgt de tekst die nauwkeurig doorgelezen moet worden. Tot slot worden er vragen gemaakt, behorend bij de tekst.

De lezer maakt tijdens het lezen drie verschillende stappen om een tekst beter te verwerken:

1. Voor het lezen

Het activeren van de voorkennis door:

- het voorspellen van een tekst
- de betekenis van woorden te achterhalen
- de leesvraag te lezen

2. Tijdens het lezen

De informatie verwerken door:

- de betekenis van woorden te achterhalen
- de tekst te lezen en te zoeken naar aanwijzingen om de leesvraag te kunnen beantwoorden

3. Na het lezen

De informatie verwerken door:

- de voorspelling te controleren
- de tekst samen te vatten
- de vragen te beantwoorden

Voorspellen

Iedere oefening start met de vragen ‘Wat zie je al?’ en ‘Wat weet je al?’, waardoor kinderen ertoe worden aangespoord hun voorkennis te activeren en te voorspellen waar de tekst over gaat. Door gebruik te maken van de titels, de tussenkopjes, de plaatjes en bijvoorbeeld opvallende woorden, kunnen kinderen nagaan wat ze al weten, voordat ze de tekst hebben gelezen.

Woordenschat

Bij iedere oefening wordt aandacht besteed aan de moeilijke woorden die voorkomen in de tekst. Een goede woordenschat is essentieel om een tekst te kunnen begrijpen. Door vooraf al aandacht te besteden aan de moeilijke woorden die voorkomen in de tekst, worden kinderen geholpen bij het beter begrijpen van de tekst.

De leesvraag

De leesvraag is een centrale vraag die aansluit bij de tekst. Dit kan een open vraag zijn om de lezer aan het denken te zetten, maar ook een gesloten vraag. Om deze leesvraag te beantwoorden zal de lezer zich dus steeds dingen moeten afvragen tijdens het lezen van de tekst. De leesvraag dwingt de lezer als het ware om de tekst nauwkeurig te lezen.

De tekst

Na het activeren van de voorkennis volgt de tekst waar het in de oefening om draait. Dit kunnen verschillende type teksten zijn (informatief, betogend, instructief of fictief). Binnen de tekst wordt de lezer herinnerd aan de leesvraag, waardoor hij/zij alert blijft tijdens het lezen. Ook zal de lezer de tekst al beter kunnen begrijpen, doordat bepaalde woorden uitgelegd zijn. Mochten er nog meer moeilijke woorden in een tekst staan, dan kan er gebruikgemaakt worden van de Woordhulp. Hierin staat stap voor stap uitgelegd hoe de lezer achter de betekenis van een woord kan komen. Wanneer de betekenis van de woorden is achterhaald, is het verstandig om de tekst nogmaals te lezen.

De vragen

Als de tekst gelezen is, volgen de vragen bij de tekst. Deze vragen sluiten zoveel mogelijk aan bij de gestelde doelen. Iedere oefening sluit af met de leesvraag.

Méér oefenen

Dit boek is het tweede deel van een set van twee. Beide boeken samen vormen een gedegen oefening om de vaardigheden voor begrijpend lezen verder te ontwikkelen. Wil je méér oefenen dan wat de Oefenboeken je bieden, dan heeft Junior Einstein ook een uitgebreide online oefenen leeromgeving. Je vindt deze op onze website www.junioreinstein.nl.

Uitleg van de hoofddoelen

Onderwerp en hoofdgedachte

Het **onderwerp** geeft in één of enkele woorden weer waar de tekst over gaat. De **hoofdgedachte** geeft meestal in één of twee zinnen kort weer waar de tekst over gaat.

Onderwerp	Winkelen
Hoofdgedachte	Mensen winkelen steeds vaker online in plaats van zelf naar de winkel te gaan.

Tussenkopjes plaatsen

De meeste teksten zijn verdeeld in stukken. Deze stukken worden ook wel **alineas** genoemd. Iedere alinea vertelt iets nieuws over het onderwerp van de tekst. Om een tekst overzichtelijk te maken, krijgen alinea's soms een eigen titel. Dit noemen we een **tussenkopje**. Dankzij de tussenkopjes heb je snel een overzicht waar de tekst over gaat en kun je informatie makkelijk terugzoeken zonder de hele tekst (opnieuw) te hoeven lezen.

Samenvatting

Een **samenvatting** van een tekst of van een deel van een tekst is een verkorte versie van de oorspronkelijke tekst. In de samenvatting wordt alleen de belangrijkste informatie uit de tekst genoemd. Vaak gebeurt dit in chronologische volgorde.

Oorzaak met gevolg

Er gebeurt iets, dat noemen we de **oorzaak**. Wat er daarna gebeurt, noemen we het **gevolg**. Zonder oorzaak is er geen gevolg. Let goed op de signaalwoorden *waardoor, daardoor, hierdoor, doordat, zodat, omdat, vanwege en hoe komt het dat...* Die kondigen aan dat er een oorzaak met gevolg is. Deze signaalwoorden hoeven er niet altijd bij te staan!

Pepijn voelt zich verdrietig. Hij heeft nog niets gehoord van Rosemarijn.

Oorzaak	Hij heeft nog niets gehoord van Rosemarijn.
Gevolg	Pepijn voelt zich verdrietig.

Probleem en oplossing

In een tekst staan soms een **probleem** en een **oplossing**. Er kunnen ook meerdere oplossingen bij een probleem worden gegeven of meer problemen bij een oplossing.

In de tekst legt een schrijver soms uit waarom iets een probleem is en waarom iets een goede oplossing is. Dat noemen we ook wel argumenten. Een **argument** kun je in sommige gevallen herkennen aan signaalwoorden. Voorbeelden van deze signaalwoorden zijn: *waarom, daarom, omdat, ...*

Ik ben mijn eten vergeten. Daarom deelt Anne haar boterhammen met mij.

Probleem	Ik ben mijn eten vergeten.
Oplossing	Anne deelt haar boterhammen met mij.

Tijdsvolgorde

Een tijdsvolgorde kan voorkomen in allerlei soorten teksten. Signaalwoorden – zoals jaartallen en woorden als *eerst, dan* en *uiteindelijk* – kunnen je helpen bij het herkennen van de tijdsvolgorde.

De tijdsvolgorde is niet in elke tekst hetzelfde. Soms zijn de gebeurtenissen in een tekst in dezelfde volgorde beschreven als waarin ze voorkomen of zijn voorgekomen. De tekst heeft dan een **chronologische** tijdsvolgorde. Er zijn daarnaast ook teksten met een **niet-chronologische** tijdsvolgorde. De gebeurtenissen die in zo'n tekst worden beschreven, zijn dan niet ook in die volgorde voorgekomen. Een voorbeeld van teksten met een niet-chronologische tijdsvolgorde zijn teksten waarin gebruik is gemaakt van **flashbacks**. Een flashback is namelijk een onderdeel van een verhaal of een film, waarin aan iets uit het verleden wordt teruggedacht.

Signaalwoord van tijd

Een signaalwoord geeft een verband aan tussen de verschillende alinea's of zinnen. Het zijn woorden die jou belangrijke informatie geven. Met een **signaalwoord voor tijd** kan er bijvoorbeeld een tijdsvolgorde worden aangegeven. Voorbeelden van signaalwoorden van tijd zijn: *eerst, vervolgens, daarna, nu, dan, toen, ten slotte, uiteindelijk, ...*

Eerst deed ik mijn pyjama aan, vervolgens poetste ik mijn tanden, daarna stapte ik in bed en uiteindelijk viel ik in slaap.

Dankzij de signaalwoorden **eerst, vervolgens, daarna** en **uiteindelijk** weet je in welke volgorde iemand iets gedaan heeft.

Overeenkomsten en verschillen

Als je informatie met elkaar wilt vergelijken, kun je zowel **overeenkomsten** als **verschillen** tegenkomen. Een overeenkomst geeft dan aan dat er iets hetzelfde is, terwijl een verschil aangeeft dat er iets anders is.

Overeenkomst	Max en Tom hebben allebei bruine haren.
Verschil	Max is ouder dan Tom.

Feit en mening

Iets wat zeker waar is, noemen we een **feit**. Iets wat iemand ergens van kan vinden, noemen we een **mening**. Meningen kunnen van elkaar verschillen.

Lisa: ‘Ik ga vandaag naar Amsterdam, want dat vind ik de leukste stad van Nederland.’

Feit	Ik ga vandaag naar Amsterdam.
Mening	Dat vind ik de leukste stad van Nederland.

Verwijswoorden

Een **verwijswoord** is een woord dat verwijst naar een woord of een (deel van een) zin dat daarvoor al is genoemd of er vlak na nog wordt genoemd. Deze woorden verwijzen naar mensen, dieren of dingen. Voorbeelden van verwijswoorden zijn: *hij, zij, het, hen, hun, deze, die, dit, dat, wat, ...*

Tim pakt een boek. **Hij** is benieuwd waar **het** over gaat.

Het verwijswoord **Hij** verwijst hier naar **Tim**.
Het verwijswoord **het** verwijst hier naar **een boek**.

Woordbetekenis

Om een tekst goed te kunnen begrijpen is het belangrijk om de **betekenis van woorden** te kennen. Soms staan er in een tekst moeilijke woorden waarvan je de betekenis (nog) niet kent. Er zijn verschillende manieren waarop je toch achter de betekenis van deze woorden kunt komen. Je kunt hiervoor gebruik maken van de woordhulp (zie bladzijde 8).

Kenmerken van een gedicht

Strofen

Een gedicht bestaat vaak uit verschillende stukjes tekst. Het lijken alinea’s, zoals je deze ook in andere soorten teksten ziet, maar bij een gedicht noem je dit **strofen**.

Rijmschema

Een belangrijk kenmerk van een gedicht is dat het vaak (niet altijd!) rijmt. De schrijver maakt dan gebruik van een **rijmschema**. Dit is een schema waarmee je kunt aangeven welke regels op elkaar rijmen. Bij een gedicht met het rijmschema a - a - b - b rijmen bijvoorbeeld de eerste twee regels van een strofe op elkaar en de derde en de vierde regels van een strofe. Bij een gedicht met een rijmschema a - b - c - b rijmen alleen de tweede en de laatste regels van een strofe op elkaar.

Beeldspraak: metafoor

Om een gedicht mooier te maken, wordt er vaak gebruikge- maakt van **beeldspraak**. Dit is figuurlijk taalgebruik, dus er wordt iets gezegd dat niet letterlijk zo wordt bedoeld. Eén zo’n vorm van beeldspraak is de **metafoor**. Een metafoor houdt in dat er een vergelijking wordt gemaakt, zonder dat die expliciet wordt benoemd.

Voorbeeldgedicht

- a

b

c

b
- Als ik op mijn vingers fluit
en ik wapper met een worstje.
Kruipt hij uit de schaduw,
met op zijn kop een korstje.
- a

b

c

c
- Op zijn gat een grote wrat
en vijftig stekels op zijn kop.
Een bek vol scherpe tanden,
en schubben op zijn handen.
- a

a

b

b
- Knorrend komt hij dichterbij,
zo staan we samen zij aan zij.
Ik mag hem nu gaan aaien,
zijn staartje laat hij zwaaien.

Soms begrijp je een woord nog niet, maar wil je wel graag weten wat het woord betekent. Er zijn dan verschillende manieren om achter de betekenis van een woord te komen.

Bekijk het woord

Kijk naar het (moeilijke) woord. Soms ken je al een stukje van het woord. Dit kan je dan helpen bij het achterhalen van de betekenis van het hele woord.

Bijvoorbeeld het woord: *Multicultureel*
Ken jij al een stukje van dit woord?

Multi betekent: *Verskillende*

Cultuur betekent: *Een volk met eigen gebruiken in een land*

Multicultureel betekent dus: *Verskillende volken met eigen gebruiken in een land.*

Bekijk de afbeelding(en)

Kijk naar de afbeeldingen die bij de tekst staan. Heeft het woord misschien iets met de afbeeldingen te maken?

Soms heeft een afbeelding ook een onderschrift. Lees dit altijd. Het kan namelijk zijn dat hier het moeilijke woord ook wordt genoemd en dat je daardoor de betekenis ervan kunt achterhalen.

Bijvoorbeeld het woord: *Telescoop*

Joris kijkt door zijn telescoop naar de sterren.

Lees terug of vooruit

Lees de zin voor de zin met het moeilijke woord of de zin na de zin met het moeilijke woord, want...

- daar wordt soms al uitgelegd wat het woord betekent,
- daar staat soms een woord dat ongeveer hetzelfde betekent,
- daar staat soms het tegenovergestelde woord.

Voorbeeld: *Als een verdachte bleef ontkennen, dan werd ze **verbannen**. Het was dan erg moeilijk voor een verdachte om een nieuwe woonplek te vinden.*

Raadpleeg een bron

Ben je nog niet achter de betekenis van het moeilijke woord gekomen? Raadpleeg dan een bron! Je kunt bijvoorbeeld...

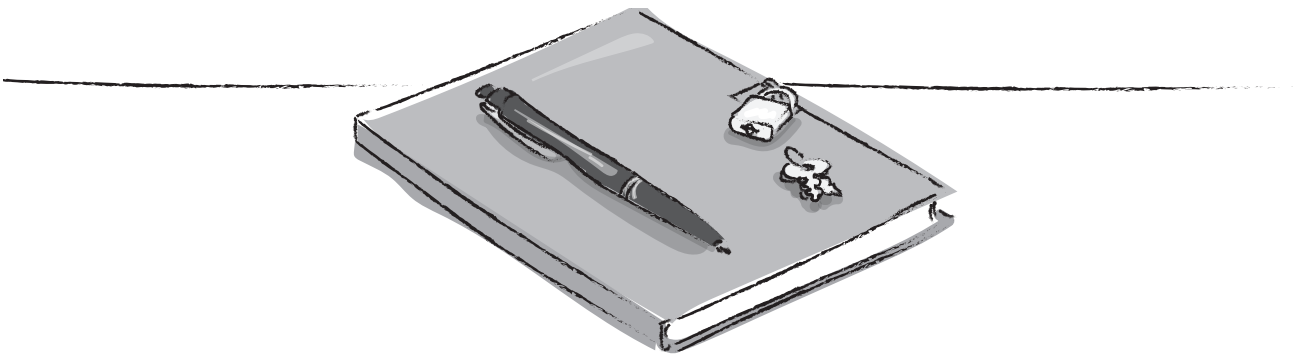
- de betekenis van het woord opzoeken in een woordenboek of op het internet,
- het aan iemand anders vragen (bijvoorbeeld aan je broer of zus, je vader of moeder, je juf of meester of een klasgenoot).

Controleer

Heb je de betekenis gevonden? Lees dan de zin met het moeilijke woord opnieuw en controleer of je de zin nu beter begrijpt.

Een greep uit het leven van...

Wat ga je lezen?

Je gaat enkele gebeurtenissen lezen die Pepijn heeft meegemaakt. Deze heeft hij opgeschreven in zijn dagboek dat hij van zijn oma heeft gekregen voor zijn twaalfde verjaardag.

In deze oefening leer je:

- de betekenis van uitdrukkingen en gezegdes,
- zoeken naar een oorzaak met gevolg.

Leesvraag

Hoe zou Pepijn zich de afgelopen dagen gevoeld hebben?

Wat zie je al?

Bekijk de afbeelding op deze bladzijde. Waaraan kun je zien dat het een dagboek is?

Waarom zit er altijd een slot op een dagboek?

Wat weet je al?

Welke zinnen horen bij een dagboek? Kruis de **drie** juiste antwoorden aan.

- ☐ De gebeurtenissen staan in de ik-vorm beschreven.
- ☐ De gebeurtenissen gaan voornamelijk over het leven van iemand anders.
- ☐ De gebeurtenissen gaan voornamelijk over de schrijver zelf.
- ☐ De gebeurtenissen zijn altijd verzonnen.
- ☐ De gebeurtenissen staan meestal in chronologische volgorde beschreven.
- ☐ De gebeurtenissen staan niet in chronologische volgorde beschreven.

Ken je deze woorden al?

De volgende moeilijke woorden kom je tegen in de tekst: *Valentijnsdag* - *inspiratie* - *tegensputteren* - *verwachtingsvol*
Weet jij wat deze woorden betekenen? Geef aan of de beweringen waar of niet waar zijn.

Tijdens **Valentijnsdag** is er veel aandacht voor de liefde.

Als je **inspiratie** hebt, kun je niet op goede ideeën komen.

Mopperend ergens tegen protesteren, noem je ook wel **tegensputteren**.

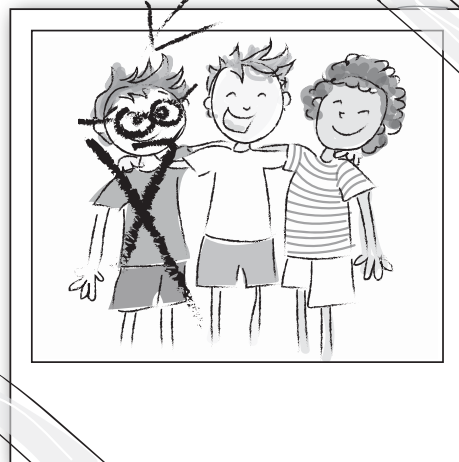
Als je ergens met hoop op wacht, dan noem je dit ook wel **verwachtingsvol**.

Dit dagboek is van: Pepijn - AFBLIJVEN!!! -

12 februari 2016

Ik ben zo boos! Noah is ook zo'n pestkop. We moesten vandaag tijdens de taalles een gedicht voor Valentijnsdag schrijven. Toen we klaar waren, vroeg de juf wie zijn gedicht wilde voorlezen. De meeste kinderen hadden een gedichtje geschreven voor hun vader, moeder, opa of oma, maar mijn gedicht ging over Rosemarijn. Ik kon er niets aan doen. Ik kreeg meteen ~~inspiratie~~ inspiratie toen ik aan haar dacht. Het was ook niet de bedoeling dat iemand het gedicht te horen zou krijgen! En toen schreeuwde die stomme Noah door de klas: "Pepijn wil hem wel voorlezen!" Nou, dat was wel het laatste wat ik wilde. Ik probeerde nog tegen te sputteren, maar het was al te laat... Iedereen keek me vol verwachting aan.

Noah!

Ik vind je heel leuk,
door jou lig ik altijd in een deuk.
Ik denk al weken,
zou ze eens willen afspreken?
Ik heb zoveel leuke ideeën,
een film kijken met z'n tweeën?
Rosemarijn,
wil je mijn valentijn zijn?

M'n hoofd werd zo rood als een biet en het liefst wilde ik door de grond zakken! De juf keek mij verwachtingsvol aan en vroeg of ik het wilde. Nee, natuurlijk niet! Maar ik durfde niets te zeggen en las mijn gedicht voor:

En toen gebeurde het... De hele klas begon te lachen. Ik keek naar Rosemarijn, maar ze keek meteen weer weg. Ik schaamde me rot! Ik rende de klas uit en begon te huilen. Gelukkig kwam de juf meteen achter me aan. Ze zei dat het een heel mooi gedicht was en dat Rosemarijn het ook vast heel mooi vond. Nou, dat kan ik me niet voorstellen! Anders had ze echt niet weggekeken. Ik wil er niet meer aan denken, wat een rottag!

Kan ik door de grond zakken?!!

13 februari 2016

Gelukkig was het vandaag zaterdag en hoefde ik niet naar school. Ik had ook helemaal geen zin om mijn klasgenoten te zien en vooral Noah niet! Ik heb nog steeds niets van Rosemarijn gehoord en dat maakt me een beetje verdrietig. Ik heb aan mama verteld wat er gisteren gebeurde en zij zei hetzelfde als de juf. Maar daar heb ik dus helemaal niets aan! Ik heb Rosemarijns gezicht gezien en ze keek echt niet blij. Ik durf haar denk ik nooit meer onder ogen te komen. Ik schaam me zo! Ik ga nu snel slapen en ik hoop dat dit gevoel snel overgaat...

14 februari 2016

Wauw, wat een dag! Zo verdrietig als ik me gisteren voelde, zo blij voel ik me nu. Ik heb vandaag het allermooiste, liefste, leukste en BESTE valentijnscadeau ooit gekregen! Ik was de hele dag nog sip, totdat mam naar me toe kwam met een envelop. Hierin zat een kaart van Rosemarijn! Hij was prachtig versierd en rook zelfs naar haar...(zucht) Toen ik hem las kon ik wel een gat in de lucht springen! Dit schreef ze:

15 februari 2016

Ik heb nu 1 dag en 4 uur verkering. Ik ben helemaal in de zevende hemel! Ik vond het vanmorgen zelfs leuk om weer naar school te gaan en om Noah te zien! Rosemarijn en ik hadden vanmiddag al afgesproken. We hebben samen op de bank een film gekeken en heel veel popcorn gegeten. Het was precies zoals ik het me had voorgesteld! Was elke dag maar zo'n fijne dag! Ik ga nu snel slapen en hopelijk droom ik over mijn lieve vriendinnetje, Rosemarijn...

- 1

Pepijn heeft Noah doorgekrast op een foto. Waarom is Pepijn boos op Noah?
- 2

Pepijn wilde zijn gedicht niet voorlezen, maar deed het toch. Waarom?
- 3

Pepijn heeft zijn gedicht voorgelezen in de klas. Wat was daar geen gevolg van?

☐ Dat Noah riep: ‘Pepijn wil hem wel voorlezen!’

☐ Iedereen in de klas begon te lachen.

☐ Pepijn rende huilend de klas uit.

☐ Rosemarijn keek weg van Pepijn.
- 4

Rosemarijn kijkt weg als Pepijn zijn gedicht heeft voorgelezen. Pepijn vat dit verkeerd op. Waarom zou Rosemarijn hebben weggekeken, denk je?
- 5

Op zaterdag voelt Pepijn zich een beetje verdrietig. Wat is daar de oorzaak van?
- 6

Op 13 februari schrijft Pepijn: *Ik heb aan mama verteld wat er gisteren gebeurde en zij zei hetzelfde als de juf.* Wat kan de moeder van Pepijn gezegd hebben? Kruis de **twee** juiste antwoorden aan.

☐ ‘Je hebt een hele mooie e-mail aan Rosemarijn geschreven!’

☐ ‘Rosemarijn is vast heel blij met jouw cadeau!’

☐ ‘Rosemarijn vindt het gedicht vast heel mooi en lief!’

☐ ‘Maar waarom schrijf je dan ook geen gedicht aan opa of oma?’

☐ ‘Noah is vast jaloers op jou en Rosemarijn!’

☐ ‘Je hebt een heel mooi gedicht voor Rosemarijn geschreven.’

- 7

Pepijn maakt gebruik van spreekwoorden en gezegdes. Weet jij wat ze betekenen? Verbind de spreekwoorden met de juiste uitleg.

Pepijn zou wel door de grond willen zakken.

Pepijn durft Rosemarijn niet onder ogen te komen.

Pepijn springt een gat in de lucht.

Pepijn is in de zevende hemel.

• Pepijn is heel erg gelukkig.

• Pepijn schaamt zich heel erg.

• Pepijn is erg enthousiast.

• Pepijn durft zich niet te laten zien aan Rosemarijn.
- 8

Op 12 februari schrijft Pepijn dat hij het liefst door de grond wil zakken. Hij gebruikt daarnaast nog een uitdrukking, waaruit je kunt opmaken dat hij zich erg schaamt. Welke uitdrukking is dat?
- 9

Rosemarijn schrijft in haar kaartje een voorstel over wat ze samen kunnen gaan doen. Maak de volgende zin af: Het voorstel komt gedeeltelijk uit, want...

☐ ze kijken een film in de bioscoop.

☐ ze kijken wel een film, maar niet in de bioscoop.

☐ ze gaan samen popcorn eten.
- 10

De onderstaande gebeurtenissen uit het dagboek van Pepijn staan niet in chronologische volgorde. Zet de gebeurtenissen weer in chronologische volgorde.

1. Rosemarijn en Pepijn kijken samen een film.

2. Pepijn rent verdrietig de klas uit.

3. Rosemarijn stuurt Pepijn een kaart met Valentijnsdag.

4. Pepijn leest blozend zijn gedicht voor aan de klas.

5. De juf geeft instructie over het schrijven van een gedicht voor Valentijnsdag.
- 11

De leesvraag

Hoe zou Pepijn zich de afgelopen dagen gevoeld hebben? Kruis de **vijf** juiste gevoelens aan.

☐ Enthousiast

☐ Gelukkig

☐ Jaloers

☐ Onzeker

☐ Neutraal

☐ Schuldig

☐ Verdrietig

☐ Verveeld

☐ Woedend

Een greep uit het leven van... | Het dagboek van Pepijn

Vragen voor het lezen

Wat zie je al?

Aan het slotje dat erop zit.

Een goed gegeven antwoord kan zijn:

Een dagboek is privé, alleen jij bepaalt wie de inhoud mag lezen.

Wat weet je al?

- ☒ De gebeurtenissen staan in de ik-vorm beschreven.
- ☒ De gebeurtenissen gaan voornamelijk over de schrijver zelf.
- ☒ De gebeurtenissen staan meestal in chronologische volgorde beschreven.

Ken je deze woorden al?

Tijdens **Valentijnsdag** is er veel aandacht voor de liefde. **Waar**

Als je **inspiratie** hebt, kun je niet op goede ideeën komen. **Niet waar**

Mopperend ergens tegen protesteren, noem je ook wel **tegensputteren**. **Waar**

Als je ergens met hoop op wacht, dan noem je dit ook wel **verwachtingsvol**. **Waar**

Vragen na het lezen

1. Dankzij Noah moet Pepijn zijn gedicht voordragen aan de klas.
2. Omdat hij niet durfde te zeggen dat hij dat niet wilde.
3. Dat Noah riep: 'Pepijn wil hem wel voorlezen!'
4. Ze werd heel zenuwachtig, net als Pepijn.
5. Hij heeft nog steeds niets van Rosemarijn gehoord.
6. ☒ 'Rosemarijn vindt het gedicht vast heel mooi en lief!'
- ☒ 'Je hebt een heel mooi gedicht voor Rosemarijn geschreven.'

7. De volgende antwoorden horen bij elkaar:

Pepijn zou wel door de grond willen zakken.	-	Pepijn schaamt zich heel erg.
Pepijn durft Rosemarijn niet onder ogen te komen.	-	Pepijn durft zich niet te laten zien aan Rosemarijn.
Pepijn springt een gat in de lucht.	-	Pepijn is erg enthousiast.
Pepijn is in de zevende hemel.	-	Pepijn is heel erg gelukkig.

8. Mijn hoofd werd **zo rood als een biet**.

9. ze kijken wel een film, maar niet in de bioscoop.

10. 5 4 2 3 1

11. De leesvraag

☒ Enthousiast	☒ Verdrietig
☒ Gelukkig	☒ Woedend
☒ Onzeker	

De bewoonde wereld | Nog altijd onontdekte stammen

Vragen voor het lezen

Wat zie je al?

Groep mensen

Wat weet je al?

Wifi

Ken je deze woorden al?

Een ander woord voor 'ergens anders' is **elders**.

Op reis gaan naar een moeilijk bereikbaar gebied, noem je ook wel een **expeditie**.

Een **natuurreservaat** is een beschermd natuurgebied.

Rugzaktoerisme is een vorm van reizen, waarbij mensen alleen hun rugzak meenemen.

Mensen die rondtrekken en geen vaste woonplaats hebben, worden **nomaden** genoemd.